

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 5. De iis, quæ obseruari debent, cum non constat de ex
communicatione,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

pendendam: & ex ea quam in foro pœnitenti, recitatis iudicem orationibus vsurpandam ad absolvendum ab excommunicatione Pœnitentem, de quo constat aliquam incurrisse, Nauarrus in citato cap. 26. num. 8. tradit: quæ est, Autoritate qua fangor absoluo te à vinculo excommunicationis, quod incurristi ob hæc vel illam causam: vt v. g. ob violentam manuum iniectionem in Sacerdote: vel ob lectionem librorum hæreticorum: & restituo te Sacramentis Ecclesie, & communioni fidelium, In nomine Patris & Filij & Spiritus sancti. Amen.

Adit verò idem Nauar. Primò, quod si Pœnitens ob multas causas excommunicatus sit, eas in absolute exprimentas esse; alioqui iuxta communem sententiam, esset tantummodo absolutus à vinculo illius excommunicationis, cuius expressa est causa, manente vinculo aliarum, quarum causæ non sunt expressæ.

Secundò, si Pœnitens ob vnam tantum causam sæpius excommunicationem incurrit, sufficere vt in absolute addatur, toties quoties eam incurrit.

Tertio, quamuis hæc ita sint, tamen si Confessarius habuerit intentionem absoluedi Pœnitentem ab omnibus excommunicationibus quibus ipsam irretitum esse nouit (eas omnes comprehendendo illis suis verbis, Absoluo te à vinculo excommunicationis) absoluit ab omnibus, etiam si in absolute non exprimat causas omnium; nec addat illa verba: Toties quoties eam incurristi. Ratio est, quia cum sola verba, Absoluo te à vinculo excommunicationis, sint forma sufficiens, cætera que addantur, non ad necessitatem, sed tantum ad maiorem declarationem eius quod agitur, ex Vgolinus in sequent. §. 2. per ea tolli possunt omnes excommunicationes, quibus aliquis irretitus est, si cum tali intentione ab habente sufficientem iurisdictionem profertur.

Quarto, quando Confessarius absoluit Pœnitentem ab aliqua certa excommunicatione, qua ipsum teneri videt, debere adhuc eundem generaliter ab omni excommunicatione absolue sub conditione; si, vel, quantum possum, & indigens. Nam si hoc faciendum est cum non videt aliqua excommunicatione Pœnitentem teneri, vt quotidiana fert Ecclesie consuetudo: quidni etiam facere debeat, cum videt aliqua teneri.

De mandatis, que subsequi debent absoluteionem ab excommunicatione.

SECTIO V.

Post absoluteionem ab excommunicatione, absoluens debet absolue, vt iure iuramenti de quo dictum est sect. 1. facere iusta ac rationabilia mandata, prout prescribitur in Pontificali Romano: & tradunt communiter Doctores quorum meminit Georgius Saurus in thesauro casuum conscientie lib. 2. cap. 8. num. 22. Et ratio est quam tabula 1. cap. 19. §. 9. in principio, habet Vgolinus: quia ex quo se obtulerat promissit, iure merito si quid sibi legitime mandetur, debet illud facere. Dictum est autem iusta & rationabilia: quoniam, vt ostendit Nauar. ad princip. cap. 1. De pœnitenti. distinct. 6. num. 54. sub finem: alias is cui fiunt, possit appellare in foro externo, & illa non acceptare in foro pœnitenti. Mandata verò iusta, vt docet Vgolinus in præceden. §. 5. numero 2. erunt primò, si iuxta cap. Ex tenore De senten. excommunicat. iniungatur excommunicato à iure, ne contra eum Canonem cuius violatione in excommunicationem incurrit, vquam veniat: vt verbi gratia, ei qui sine facultate libros hæreticorum legit, vt numquam sine facultate legat: & qui iniuste percussit Clericum, vt numquam iniuste percussat: & sic de alijs criminibus, ob quæ fuerit excommunicatus: non item de cæteris, hoc est, de iis propter quæ non est excommunicatus, prout addit idem Vgolinus. Cum quo etiam adde, ab eo genere mandati esse abstinendū, si probabiliter timeatur quod Pœnitens non sit illud seruaturus; & idcirco periculum incursum. Ita enim colligit ex eodem cap. Ex tenore sub finem: vbi dicitur: ab eo qui excommunicatus est propter Clerici percussorem, non esse exigendum iuramentum, quod nunquam percussit, si sit eius quem percussit, socius: quia vt notat glossa, propter assiduam con-

uersationem præsumitur facile peruenturus a verbi ad verba.

Secundò, mandari poterit vt aliqua in pœnam subeat: nempe iuxta eundem Vgolinus, vt septem Psalmos Pœnitentiales sæpe recitet: aliquibus diebus ieiunet, pauperibus aliquid largiatur; quod mandatum sub iuramento præstito feruare tenebitur, nisi irrationabile esse inueniatur: nempe quia illud implere vel non potest, vel non debet. Additur in memorato Pontificali posse cum mandato exigi cautionem: pro quo facit. Cap. Grauem, De sent. excomm.

Monet item de casu in quo quis à Sacerdote ob mortis articulum, aliudve impedimentum legitimum (à quo alias non potuit) absolutus est ab excommunicatione, referuata Superiori, quem adire non potuit, Monet inquam pro mandato iusto ac rationabili, iniungendum esse tali, vt sublato impedimento se præsentet ipsi Superiori à quo erat absoluedus: mandata ipsius accepturus: de quo idem Vgolinus consequenter Seruandum autem est diligenter, & Pœnitenti ferid n. ulcandum cap. Eos, De sent. excommunic. quod non implentem idipsum mandatum, reuocat in eandem excommunicationem.

Supereft monendum absoluteionem datam excommunicato, denunciandam esse, vt intelligatur quæ ei per excommunicationem erant prohibita, iam beneficio absoluteionis licere. Quæ denuntiatio seu publicatio sic fieri debet; vt de ipsa absoluteione perinde constet, ac de excommunicatione ante constituit. Vnde hæc publica vel occulta esse debet secundum quod illa publica vel occulta fuit. De qua re in particulari, plura Vgolinus tab. 1. cap. 24. in ordine ad forum externum. Pro foro interno illud tantum admonens, num. quarto: in ordine ad idem forum, fidem Confessario haberi, præter quem nullus in eo testis admittitur ex Concil. Tridentin. sess. 14. cap. 5. versu Cæterum quoad modum, &c.

CAPVT V.

De iis que obseruari debent cum non constat de excommunicatione.

S V M M A R I V M.

- 84. Absoluteio ad cautelam seu sub conditione, quando & quomodo danda.
- 85. Ea non requirit ante tradita.
- 86. Solutio obiectionis, quod inde sequeretur meliorem esse conditionem obliuiofi, quam memoris.
- 87. Non nunquam consultum est, absoluteioni ad cautelam premittere exactionem iuramenti.
- 88. Quomodo per absoluteionem ad cautelam tollatur excommunicatio incursa ob offensam notoriam.
- 89. Excommunicatio per obliuionem tacita in confessione, tollitur per absoluteionem que communiter in foro pœnitenti datur, si Confessarius sufficientem habeat potestatem.
- 90. Cum nescitur an valida sit excommunicatio, absoluteio datur ad cautelam de iuris benignitate.
- 91. Opponitur aduersus eam in foro exteriori.
- 92. Non in foro interiori: in quo quatenus satisfactio ei absoluteioni premiti debeat.
- 93. Non sufficere cautionem aut promissionem fieri pro satisfactioe, cum quis absoluitur virtute potestatis ad absoluedum ab omnibus censuris, concessis in rubricis aut in alijs Bullis Pontificijs.
- 94. Dubitans de excommunicatione tenetur illius absoluteionem perire: siue dubitatio sit de iure, siue de facto: & quacumque de causa dubitetur.

Sicut cum excommunicatio scitur lata esse & valida, danda est excommunicato absoluteio simpliciter, nempe secundum formam superius expositam: ita cum dubitatur an sit lata, vel scitur quidem lata, sed dubitatur an valeat, danda est sub conditione; siue, vt communiter dicitur, ad cautelam istiusmodi verbis secundum Syluestrum; absoluteio sexto numero secundo & Nauar. in Enchir. cap. 26. num. 10. Si teneris aliquo vinculo excommunicationis, à quo possum te absolue, ego absoluo te, & restituo te Sacramentis Ecclesie & communioni fidelium: In nomine Patris & Filij & Spiritus sancti. Nisi quod ex communi sententia, vt Nauar. ibidem addit, necesse non est adiungere Restituo te Sacramentis Ec-

clesia, & communioni fidelium; quia eo ipso quod excommunicatus absoluitur, illis restituitur. Vnde intelligimus per ea verba quae Polancus habet in suo direct. Absoluo te à vinculo excommunicationis, in quantum possum & indiges; sufficienter hanc de qua agimus absolutionem ad cautelam impendi.

De obseruandis cum dubitatur an excommunicatio incurfa sit.

SECTIO PRIOR.

35. **C**eterum cum dubitatur an incurfa sit excommunicatio, vt cum Pœnitens conscientia prout potuit sufficienter examinata, nescit se aliqua ligari; nihil eorum quae ante posita sunt de iuramento, satis factione, precibus & mandatis necesse est seruari: vt Nauarr. ad princip. primi cap. De pœnitent. distin. 6. num. 66. confirmat ex consuetudine iam diu in Ecclesia usitata, quae illis non seruatis, Confessarij antequam à peccatis Pœnitentem absoluant, etiam nescientem se excommunicatum, ad cautelam à censuris absolunt quantum indiget & ipsi possunt. Quamquam negandum, non est quin, vt idem Nauarr. addit, Pœnitens ipse debeat saltem esse eo animo, vt si se excommunicatum sciret, satisfaceret: & cum primum tale quid forte rescierit, satisfactorius sit. Debeat, inquam, propter obligationem quam haberet refarciendi iniuriam alteri à se illatam: cui quantum potest, satisfieri pœnitentiale forum exigit, iuxta cap. 1. 14. quæst. 6. Pœnitens vero, qui ignorat iniuriam à se illatam, non potest eidem satisfacere aliter, quam præbendo se paratum ad satisfaciendum vbi res innotuerit.

86. Sed opponi potest sequi ex dictis, obliuiosum ac minus diligentem, melioris conditionis esse, quam memorem ac diligentem in cognoscenda excommunicatione à se incurfa: quando quidem cognoscenti, non autem ignoranti, antedicta iniunguntur ad consequendum absolutionis beneficium. Ad quod idem author consequenter respondet, meliorem esse melioris & diligentioris conditionem, quoad animæ commodum, quod solum in foro pœnitentia spectatur. Certum enim est, maius esse animæ meritum confitentis peccatum & pro eo satisfaciens, quam non confitentis: quantumuis contingat, quia obliuio est excusabilis, tam id ipsum peccatum quam censuram ei annexam, tolli cum aliis peccatis & censuris de quibus specialis in confessione facta est mentio: interueniente absolutione accepta à Sacerdote prædico potestate ad id sufficienter.

87. Admonet præterea videri consultum, vt ab illis qui raro confitentur, & quos alicunde censuras incurrisse probabiliter dubitatur, iuramentum ante absolutionem exigatur de faciendo, quam poterunt commodissime, & citissime quidquid debent, si de aliqua censura qua irretiantur, noticiam in posterum habeant. Ab alijs autem neque præstari debere, neque peti consilium esse: imò neque ab illis prioribus id exigendum esse contra consuetudinem iam pridem receptam si nolent libenter præstare.

88. Ad demum congruenter à se antedictis, idem Nauarrus consequenter num. 68. 69. & 70. statuit: primo si quis adhibita iustà cura reuocandi in memoriam peccata sua, ad cautelam absolutus sit ab excommunicatione, eo modo quo proposuimus; ipsum liberum reddi etiam ab excommunicatione in quam incurrit ob notoriam offensam pro qua satisfactio facienda erat antequam absolueretur: dummodo ipse esset ea mente, vt si illius meminisset, statim ante absolutionem si potuisset, satisfactorius esset ac præstiturus quod pro tali offensa deberet.

Statuit secundo iuramentum, satisfactionem, preces, & mandata, de quibus in præced. cap. non esse de substantia absolutionis: cum hæc sine illis valere possit.

89. Statuit tertio illum qui confessus est alicui qui potuit ipsum absolueri ab omnibus peccatis & censuris, posse à reseruatis, quae confiteri oblitus fuerit, absolui postea à quouis Sacerdote inferiori: quod ipse alijs citatis habet etiam ad cap. Consideret, De pœnitent. distin. 5. §. Cautus sub finem. Vbi vult id intelligi dummodo Confessarius absolutioni à peccatis præmiserit absolutionem à censuris, quatenus opus esset, & ipse posset: sicut communiter fit per vsu receptam formulam, Absoluo te imprimis à vinculo

excommunicationis, suspensionis & interdicti in quantum possum & indiges, deinde, Absoluo te à peccatis tuis. Intellege autem iuxta eundem, siue expresse præmiserit, siue tacite propter dictum illud Gersonis; Quod Confessarius qui recta intentione super Pœnitentem dixit Absoluo te à peccatis, in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti: non solum à peccatis, sed etiam à censuris absoluisse iudicandus sit.

De obseruandis cum dubitatur an excommunicatio sit valida.

SECTIO POSTERIOR.

Cum autem scitur quidem, laram esse excommunicationem, id est, commissum esse à Pœnitente factum, propter quod excommunicatio decreta est; sed nescitur an sit valida, id est, propterea ipse ligetur, eo quod opponat sententiam continere errorem intolerabilem; aut fuisse laram post legitimam appellationem; aut ab eo à cuius iurisdictione exemptus esset, aut aliquid aliud eiusmodi: eidem Pœnitenti perenti absolui, absolutio ad cautelam tantum (vt Couarr. notat. ad cap. Alma mater 1. par. §. 12. num. 7. ex quadam iuris benignitate & gratia impenditur: quia non peti simplicem absolutionem humiliter confitens se excommunicatum: sed potius negat excommunicationem, qui deo de rigore non foret absoluendus, sed solum admittendus ad probationem eius, quod allegauerit ad ostendendam inualiditatem excommunicationis.

De cuiusmodi gratia iuris, aperte constat ex cap. Solet, De sentent. excomm. in 6. vbi definitur dictam absolutionem perenti, non esse negandam, quamuis in contrarium se excommunicator, vel pars aduersa opponat: nisi forte illum asserant pro manifesta offensa excommunicatum esse: in quo casu indulgendum est asserenti terminis octo dierum, vt si probauerit quod opponit, non relaxetur sententia, nisi prius sufficiens præstetur emenda, vel si offensa dubia proponatur, competens cautio de parendo iuri.

Ex qua definitione quamuis sequatur, quod ante examinationem inualiditatis possit Pœnitens ad cautelam absolui ab excommunicatione, quam dicit inualidam: nihilominus (vt loco cit. Couarr. post Innocent. & alios nonnullos docet) quando inualiditatis causa adfertur defectus iurisdictionis in excommunicatore; semiplena saltem probatio eiusdem defectus requiritur, antequam debeat absolutio impenditur: iudici ordinario passim fiat illusio. Quod item faciendum addit, quando causa inualiditatis adfertur, quod appellatio præcesserit latam sententiam excommunicationis.

Sed hæc intelligenda sunt tantum quoad forum contentiosum. Nam in foro pœnitentia statim confessioni Pœnitentis: neque auditur contra eum aduersarius, ne quidem opponens quodis pro manifesta offensa excommunicatus sit, iuxta Nauarr. in Enchir. cap. 27. num. 272. *sem in regulis Confessariorum circa finem vers. 6.* Quæ tamen differentia non est extendenda ad satisfactionem, vt idem admonet. Quod enim per cit. cap. Solet, satisfactio præmittenda est absolutioni ad cautelam, quando offensa est manifesta: & competens cautio quando est dubia: non tantum in foro exteriori locum habet, sed etiam in interiori. Non enim vt citato, vel oppositio facta ab aduersario aliena est à foro interiori, sic & satisfactio vel cautio competens; sed tam hæc quam illa ei quoque congruit. Itaque excommunicato agnoscente offensam propter quam excommunicatus est veram esse, is prius cogendus est, satisfacere quam ei perenti impendatur absolutio: Sin dubitet an offensa sit vera, dare cautionem. Quamquam in casu talis dubitationis potest quoad internum forum, sufficere firmiter propositum satisfaciendi debito vel offensa, si eam veram esse apparuerit prout in præceden. versu 4. Nauarr. ipse addit.

Simul admonens id locum non habere quando Confessarius absoluit tanquam delegatus, cui non est specialiter commissa absolutio ad cautelam, sed (prout fieri solet in lulis & alijs Bullis Papæ) absolutio simpliciter ab omnibus peccatis & censuris. Nam talis, non solum cum Pœnitens de offensa certus est: sed etiam cum dubitat, nequit ad cautelam sine præula satisfactioe absolueri cū sola cautione: & mul-

to minus cum solo firmo proposito satisfaciendi cum primum confiteretur de veritate.

Ad quod facit quod Couar. tradit in citato num. 7. versu ludez vero: absolutionem ad cautelam esse extraordinariam & inducendam Apostolicæ Sedis quadam gratiâ: ideoque non esse cuius Iudici permittendam, vbi non fuerit specialiter à iure permilla.

Si quæras an taliter dubitans teneatur petere absolutionem. Respondetur cum Syluest. Absolutio 3. num. 14. teneri: quia in dubiis tutior pars est eligenda cap. Iuuenis: De sponsal. cap. Ad audientiam. cap. Significasti De homicid. & ad rem præsentem magis accommodatè. Cap. Illud De Clerico excommunicat. ministr. An autem in foro exteriori eo ipso quod quis perit simpliciter se absolui ab excommunicatione habendus sit excommunicatus sua confessione (quod pluribus disputat. Couar. in preced. num. 1. (quia nihil refert ad nostrum institutum, in eo non immorabimur.

Illud ad extremum occurrit monendum quod Vgolinus De censuris tab. 1. capite 22 § 1. num. 9. plenius explicat: dicta in priore huius Capituli sectione procedere sine dubitatione si facti, siue iuris: hoc est, siue dubitetur an Pœnitens commiserit factum propter quod imposta est excommunicatio: siue an à iure, vel ab homine laici sit excommunicatio in tale quid facientem. Item dicta in sectione posteriore procedere: ex quacumque causa censetur excommunicatio inualida.

Explicatio spectantium tum ad validitatem excommunicationis: tum ad causas ab excommunicatione excusantes, quorum notitia requiritur ad usum legitimum absolutionis ab excommunicatione.

Confessarius in usu absoluedi ab excommunicatione debet instructus esse non tantum de anteceditis: sed etiam de ratione iudicandi, an excommunicatio qua Pœnitens apparet irretitus, valida sit nec ne, sique esse videatur: analiqua deur causa ipsum ab illa excusans: atque si non detur, an excommunicatio sit reservata. De quo quidem tertio vniuersè possunt sufficere dicta in preced. lib. 8. à cap. 4. & in lib. 1. cap. 11. In particulari verò de lata in percussorem Clerici vel Monachi, iam dictum est in appendice ad memoratum librum 1. De latis in Bulla Cœnæ Domini, refertendo peculiariter earum absolutioni, dicemus in præsentiarum. De cæteris verò quoad earum reservationem nihil occurrit dicendum: nisi id ipsum quod in memorata appendice dictum est, quoad reservationem latæ in percussorem Clerici: accomodandum esse ob paritatem rationis ad reservationem vniuersi cuiusque illarum ac particulares materias commodius expendendas propriis locis in sequenti parte. tomo secundo maximè. Jam verò de duobus prioribus pro eorum explicatione, dicendum est quid, & quotuplex sit excommunicatio: à quo, in quem, qua de causa, & quo modo ferri debeat vt valida sit. Item qua ratione cognoscatur eam incurfam esse: & quæ ab ea incurrenda excusent. Quapropter sextum huius libri caput erit de definitione & diuisione excommunicationis, septimum de eo à quo debet excommunicatio ferri, vt valida sit. Octauum, de eo in quem ferri debeat. Nonum, de causa ob quam ferri debet. Decimum, de modo quo ferri debet. Vndecimum, de iis quæ ab ea incurrenda excusant, quantum quis aliàs sit valida. Duodecimum, De ratione qua cognoscendum est an ea sit incurfa. Reliqua verò ponentur in explicatione Bullæ Cœnæ Domini.

CAPVT VI.

De definitione & varia diuisione excommunicationis.

SVMMARIVM.

- 95 Definitio excommunicationis: ad cuius declarationem proponitur varietas bonorum, in quibus Christi fideles communicant.
- 96 Diuisio excommunicationis in generalem & specialem.
- 97 Diuisio eiusdem in eam que est à iure, & in eam que est ab homine.
- 98 In quo maximè differant duæ illæ excommunicationis species.

- 99 An ex consuetudine sit aliqua excommunicatio.
- 100 Diuisio excommunicationis in comminatoriam, & lata sententia.
- 101 Diuisio in Papalem, Episcopalem, & communem.
- 102 Diuisio in iustam & in iniustam.
- 103 Tres casus in quibus excommunicatio censetur iniusta.
- 104 Subdiuisio iniusti in validam & inuaidam.
- 105 Quando ex parte excommunicantis excommunicatio sit nulla.
- 106 Quando ex parte cause, propter quam fertur.
- 107 Quando ex parte modi quo fertur.
- 108 Diuisio in absolutam & conditionalem.
- 109 Quid sit tenendum de excommunicatione lata in aliquem, nisi intra certum tempus soluat creditori; & hic illi prorogari terminum præscriptum.
- 110 Diuisio excommunicationis in maiorem & minorem.
- 111 Sententia eorum qui peccatum mortale faciunt speciem excommunicationis; cum illius resutatione.
- 112 Ratio discernendi inter excommunicationem maiorem & minorem.

Definitio excommunicationis.

SECTIO I.

Quid in genere sit excommunicatio, illa definitio explicat; qua dicitur censura Ecclesiastica, à Canone vel à Iudice Ecclesiastico prolata, priuans communionem fidelium. In cuius declarationem aduertit, censuram esse correctionem culpæ: & communionem fidelium posse esse, vel ipsorum prout homines sunt, vel prout fideles sunt: prioreque modo vel esse interiorem, nempe in natura humana, in qua omnes communicamus; vel exteriorem, nimirum in cōuersatione ciuili, quâ homines inter se communicant colloquiis, salutationibus, conuiujs, & negotiorum tractatione. Posteriore autem modo posse esse, vel in donis interioribus siue fidei, ob quam in fidelium nomine ipsi communicant: siue charitatis ob quam ipsi constituunt Sanctorum communionem: cuius est mentio in Symbolo: in quo sicut præcedens articulus Credo Sanctam Ecclesiam, pertinet ad fidem: ita subsequens Sanctorum communionem, pertinet ad charitatem quâ viuæ Christi membra conglutinantur (quod habet Sotus in 4. dist. 22. quæst. 1. art. 1. col. 6.) vel esse posse in Ecclesiæ intentione, secundum quam fideles communicant in precibus communibus, iis que Clerici quatenus Ecclesiæ ministri faciunt vel in rebus exterioribus, qualia sunt templa & cœmeteria: vel demum in rebus partim interioribus partim exterioribus, qualia sunt sacramenta: hocque modo accipi debet distinctio communionis fidelium in interiorem exteriorem & mediam, vsurpata ab authoribus quorum plerisque commemorat Couar. ad cap. Alma mater De sentent. excommunicat. in 6. in initio nu. 2.

Cum autem hæc ita sint, non solet quidem Ecclesia per excommunicationem priuare fideles bonis naturalibus; solet tamen conuersatione ciuili: quod facit congruenter sacræ scripturæ. Nam D. Paulus in priori ad Corinth. cap. 5. prohibet conuersari cum fornicariis: & in posteriori ad Thess. cap. 3. cum iis qui non obediunt verbo ipsius, & D. Ioannes in Epist. 2. cum qui non adfert doctrinam veram, non esse recipiendam in domum, nec auri dicendum. Quod si quis opponat ciuilem conuersationem cōuenire homini ex quadam naturæ lege; homo enim ex natura sua est animal ciuile: ideoque non videri consentaneum vt Ecclesia hominibus illâ interdicit. Respondetur, Ecclesiam interdiceret alicui conuersatione ciuili, quia licet sit naturæ hominis consentanea: ipsa tamen per quorundam vel infirmitatem, vel malitiam perniciosam esse potest disciplina Ecclesiastica: cui vt consilatur potest aliquis à ipsa priuari, Nam alioqui nec consentaneum esset quemquam à Magistratu ciuili conici in carcerem.

Quod attinet ad bona fidelium vt fideles sunt: internis quidem donis fidei & charitatis, Ecclesia non solet per excommunicationem priuare. Neque enim ob hæresim; aut aliud peccatum mortale aliquem excommunicans, eum priuat fide aut charitate: sed supponit his esse priuatum sua voluntate: si se quidem per hæresim aut aliam infidelitatem: charitate verò per quodcumque peccatum mortale, De qua re plenius Vgolinus in tab. 2. de censuris cap. 9. §. 7. Com-